

รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

The Assessment Model of Professional Internship Competency's Student

พัชรินทร์ ชุมภูวิเศษ^{1*} จตุภูมิ เขตจัตุรัส² ธัญญรัตน์ จอกสถิตย์³

Patcharin Compuwiset^{1*} Jatuphum Ketchatturat² Thanyarat Chokshathid³

¹ สาขาวิชาการศึกษาวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Department of Educational Measurement and Evaluation, Faculty of Education, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand, 40002

² อาจารย์ ประจำสาขาวิชาการศึกษาวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Department of Educational Measurement and Evaluation, Faculty of Education, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand, 40002

³ อาจารย์ ประจำกลุ่มวิชาวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Educational Measurement, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand, 30000

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและเพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา กระบวนการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาชั้นปีที่ 5 ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 11 สาขาวิชา สาขาละ 4-5 คน จำนวน 50 คน ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ครูพี่เลี้ยง จำนวน 50 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดเครื่องมือประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2) คู่มือการใช้รูปแบบการประเมิน 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยโดยสรุป 1) รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ที่พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภาด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ แบ่งการประเมินเป็น 3 ระยะคือ 1) การประเมินก่อนปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2) การประเมินระหว่างการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3) การประเมินหลังปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้ประเมินประกอบด้วย ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศร่วมกันประเมิน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และเพื่อนำผลประเมินสมรรถนะไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาครู รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์การประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านความรู้และมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด 2) สิ่งที่มีประเมิน 3) วิธีการและเครื่องมือประเมิน 4) เกณฑ์และการตัดสินผลการประเมิน 5) การนำผลการประเมินไปใช้ โดยใช้การตัดสินแบบอิงเกณฑ์ร้อยละ 80 ในทุกมาตรฐานเพื่อรับรองการผ่านประสบการณ์วิชาชีพครู 2) ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมรูปแบบการประเมินทั้ง 4 มาตรฐาน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ 2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม 4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง พบว่าทั้ง 4 ด้านมีระดับผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษา, ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

* Corresponding author. Tel: Mobile+66 (0)4320-2419, (0)8671-6500-4

E-mail address: P.jumpanon@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were to developed the assessment model of professional internship competency's student and to evaluated quality of this assessment model. The research and development approach was employed which consisted of 2 phases: the first phase was creating and developing assessment model of professional internship competency's student in schools. The second phase was implementing and evaluating the effectiveness of this model. The samples were 50 fifth year students in regular program of the faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University selected from 11 major subjects, 4-5 people each who teaching practiced in 2nd semester of 2014 academic year, 50 teacher assistants and 11 supervisors. The research instruments were 1) an assessment model, 2) an assessment manual and 3) an evaluation forms. The data were analyzed using frequency, percentage, average, standard deviation and content analysis. The research findings were indicated as follows 1) this assessment model consisted of 3 parts: 1) assessed before teaching practiced 2) assessed in-between teaching practice and 3) after teaching practiced in schools. The assessor consisted of teacher assistants and supervisors in order to evaluate professional internship competency of student and to apply the result in improving the quality of education students. The developed model consists of 5 factors: 1) the objectives of the assessment was to assess the competency of internship students in the line with the knowledge and teaching standard based on The Teachers' Council of Thailand, 2) assessment objectives, 3) assessment methods and tools, 4) assessment criteria and judgment and 5) evaluation result applying using 80 percent of all standards in order to apply for professional experience certificate. The overall results of the assessment model of professional internship competency's student shown the at a high quality level in all 4 standards and the results of each standard found that 1) the utility, 2) the possibility, 3) the propriety and 4) the accuracy were at a high quality level.

Keywords: The Assessment Model Competency's Student, Professional Internship

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประเด็นสำคัญที่สุดในการปฏิรูประบบการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า [4] และมาตรา 52 ของพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการทำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คุณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 53 กำหนดให้องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มีอำนาจทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแล

การปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา [5] และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 กำหนดให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุมตามกฎหมาย และผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูได้จะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญโดยตรงในการผลิตและพัฒนาครูให้ได้ครูที่มีประสิทธิภาพ อยู่ในมาตรฐานวิชาชีพที่ต้องมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอ มีมาตรฐานการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลไปตามเป้าหมายและมาตรฐานปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ที่ได้กำหนดคุณสมบัติที่จะได้รับใบประกอบวิชาชีพตลอดจนรองรับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกในมาตรฐานการผลิตครู คุณาจารย์ และบุคลากร

ทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาให้สามารถเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงได้นอกจากนี้การผลิตบัณฑิตครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ยังต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

หลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ยังมีหน้าที่หลักในการผลิตบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นหลักสูตร 5 ปี ตามกฎของคุรุสภาที่มีกรรมการคุรุสภาพิจารณาให้มีหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ต้องปฏิบัติตามการสอนในหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ให้จัดมีได้ 2 รูปแบบ (รายงานการประชุมคณะกรรมการคุรุสภา ครั้งที่ 3/2549) คือ 1) ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนด 1 ปี หรือ 2) ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนด และปฏิบัติตามการสอนในสถานศึกษาประกอบการที่มีการจัดการเรียนการสอน รวมเป็นระยะ 1 ปี นอกจากนั้นคณะกรรมการยังมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ คือ การฝึกปฏิบัติการสอนควรฝึกจากสถานการณ์จริง และควรได้เรียนรู้จากครูที่เป็นแม่แบบ และการกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษามีประเด็นที่ต้องพิจารณาดังนี้ 1) จะประเมินอย่างไร 2) จะให้ใครเป็นผู้ดำเนินการ 3) จะใช้วิธีการประเมินอย่างไร จะใช้วิธีการอาสาหรือ จะใช้กระบวนการสังเกต 4) จะกำหนดระยะเวลาสถานศึกษาที่จะได้รับรองจากคุรุสภาอย่างไร 5) สถานศึกษาที่คุรุสภารับรองจะมีทุกเขตพื้นที่การศึกษาหรือไม่ 6) สถานศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะมีผลต่อประสบการณ์ในทางวิชาชีพหรือไม่ 7) คุรุสภาจะต้องรับรองสถานศึกษาทุกแห่งหรือไม่ ทั้งนี้คณะกรรมการยังมีข้อเสนอแนะ คือ ควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง และการกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับการปฏิบัติการสอน จะเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาของสถาบันผลิตครูในการเลือกสถานศึกษาสำหรับการฝึกสอนของนักศึกษา และนำไปสู่การรับรองปริญญาตามมาตรฐานวิชาชีพตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาในชั้นปีที่ 5 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ที่เข้าศึกษาในปี พ.ศ. 2553 รหัสนักศึกษา 53 ที่ใช้ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ จาก 9 มาตรฐาน เป็น 11 มาตรฐาน จึงใช้ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในการประเมินสมรรถนะมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

และจากข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เพิ่มมาตรฐานวิชาชีพครูเป็น 11 มาตรฐาน (จากเดิมมีเพียง 9 มาตรฐาน) โดยเพิ่ม 3 มาตรฐานเพิ่มมาตรฐาน “ปรัชญาการศึกษา”, “หลักสูตร”, “คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ” และได้จัดให้มาตรฐาน “การจัดการเรียนรู้” และ “การบริหารจัดการในห้องเรียน” จากเดิมที่แยกเป็น 2 มาตรฐานรวมไว้ด้วยกันเป็น 1 มาตรฐาน และเปลี่ยนแปลงบางมาตรฐาน เช่น เดิม มาตรฐานภาษาและเทคนิคในโลยสำหรับครู ก็เปลี่ยนเป็น ภาษาและวัฒนธรรมแทน จะเห็นได้ว่ายังขาดเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะที่ใช้เป็นหลักประกันในการประเมินความพร้อมในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาครูก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบและก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตครูก่อนไปปฏิบัติหน้าที่จริงในโรงเรียน นอกจากนั้น สถาบันฝ่ายผลิตยังได้รับสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ทำให้ทราบถึงแนวคิด หลักการ และเกณฑ์การประเมิน โดยรายงานหรือวิจัย ลักษณะที่มุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ งานวิจัย [8], [3] [12], [6], [9], [10], [2], [13], [7], [1] จากเอกสารและผลงานวิจัยที่ผ่านมา นั้นสรุปองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการประเมิน จะเห็นว่าการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาดังกล่าวยังไม่มีมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาอย่างชัดเจน

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนในระดับอุดมศึกษา จึงสนใจทำการวิจัยและการพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อเป็นการแสวงหาแนวทางใหม่ในการพัฒนานักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาโดยเริ่มที่การพัฒนา นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นประการสำคัญ จากการกำหนดสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาวิชาชีพครูเป็นฐานการพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
2. เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research 1: R1) รูปแบบการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การวิเคราะห์เอกสาร เพื่อสร้างรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ แหล่งข้อมูล เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษา และขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Develop 1: D1) รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาพัฒนาผ่านกระบวนการจากผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ปฏิบัติการสอน จำนวน 30 คน ครูพี่เลี้ยง 5 คน อาจารย์นิเทศ 5 คน ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศที่เกี่ยวข้อง 7 คน

การวิจัยระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการการวิจัยกึ่งทดลอง (Research 2: R2) 1) การนำรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 2) สรุปและแก้ไขปรับปรุง 3) ทดลองใช้รูปแบบครั้งที่ 2 4) สรุปและแก้ไขปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จาก 11 สาขาวิชา สาขาวิชาละ 4-5 คน จำนวน 50 คน ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีจำนวน 50 คน อาจารย์นิเทศประจำสาขาแต่ละสาขาสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีจำนวน 11 คน และขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Develop 2 : D2) การนำข้อมูลสารสนเทศจากการทดลองไปประยุกต์ใช้ในการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1) วิพากษ์รูปแบบประเมินโดยผู้เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงรูปแบบการ

ประเมิน 2) ประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ อาจารย์นิเทศประจำสาขาแต่ละสาขาสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้งหมด 44 คน

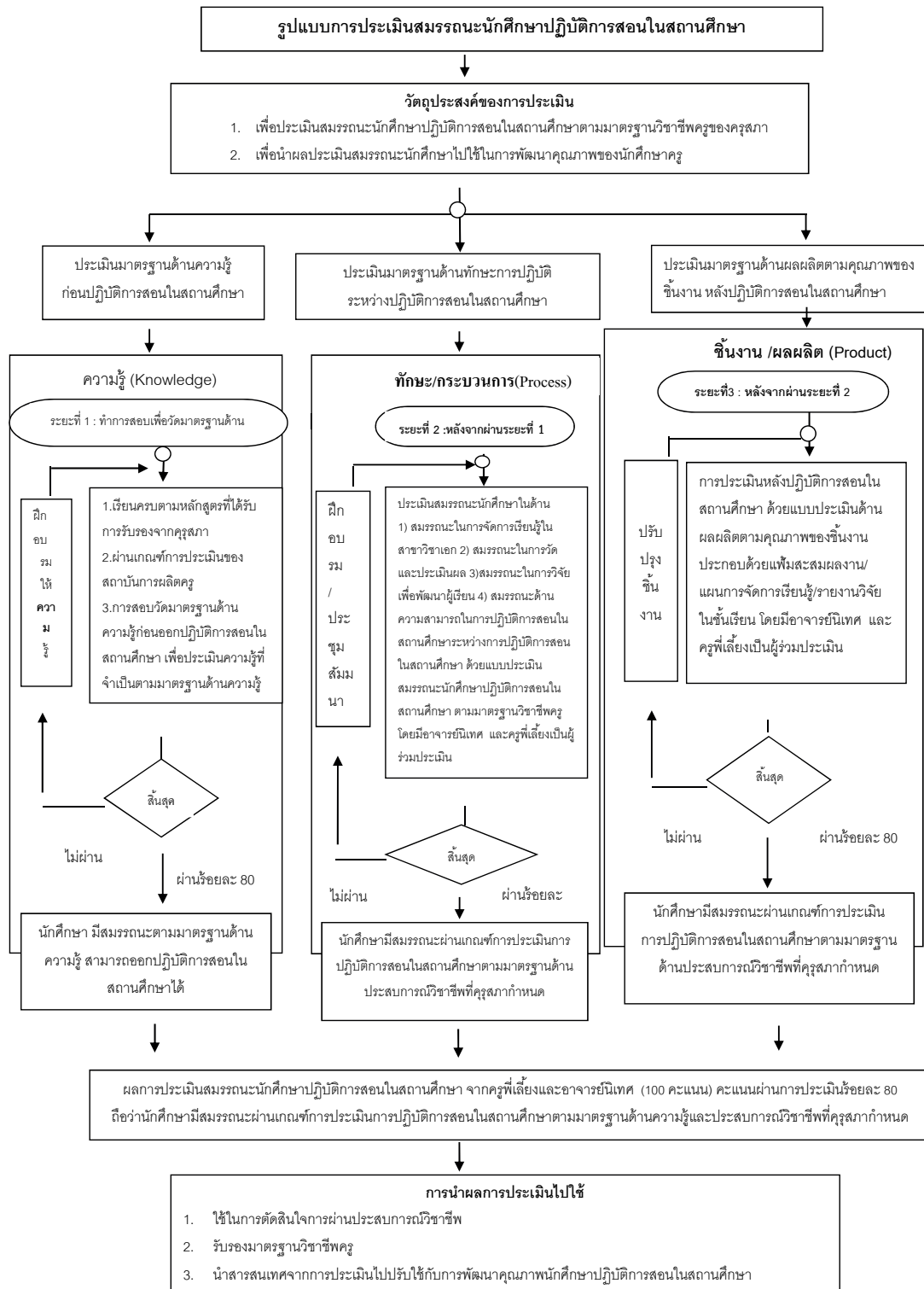
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดเครื่องมือประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2) คู่มือการใช้รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3) แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษา

ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ แบ่งการประเมินเป็น 3 ระยะคือ 1) การประเมินก่อนปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2) การประเมินระหว่างปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3) การประเมินหลังปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้ประเมินประกอบด้วย ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศร่วมกันประเมินมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และเพื่อนำผลประเมินสมรรถนะไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาครู รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์การประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านความรู้และมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด 2) สิ่งที่มีประเมิน 3) วิธีการและเครื่องมือประเมิน 4) เกณฑ์และการตัดสินผลการประเมิน 5) การนำผลการประเมินไปใช้ โดยใช้การตัดสินแบบอิงเกณฑ์ร้อยละ 80 ในทุกมาตรฐาน เพื่อรับรองการผ่านประสบการณ์ วิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัย [8], [3], [12], [6], [9], [10], [2], [13], [7], [1] เป็นรูปแบบการประเมิน สมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

จากภาพที่ 1 รูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษา ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีแนวทางที่ชัดเจน มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มีมาตรฐานการประเมินและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด [11] ที่สรุปไว้ว่า

การประเมินผลควรจะมีเหมาะสม มีหลักฐานชัดเจนระบุข้อตกลงและหน้าที่ของผู้ประเมินกับผู้ถูกประเมินในการ ดำเนินการประเมินให้บรรลุผลและเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถ ปฏิบัติได้ต้องการผลการประเมินที่เป็นจริงรอบคอบ เป็นที่ ยอมรับได้

2. ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมรูปแบบการประเมินทั้ง 4 มาตรฐาน มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.24, S.D = 0.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) 2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) 4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) พบว่าทั้ง 4 ด้านมีระดับผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่พัฒนามาขึ้นมีคุณภาพทั้งในด้านความตรง ความเที่ยง ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และ ความถูกต้อง ตามที่เสนอในผลการวิจัยไปแล้วนั้น เป็นการรับรองได้ว่าการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามรูปแบบการประเมินตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา ช่วยพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาให้มีความพร้อมและสามารถไปปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างสมบูรณ์นำไปประยุกต์ใช้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไปใช้นั้นผู้ประเมินและผู้รับการประเมินต้องศึกษาทำความเข้าใจโดยศึกษาวิธีการใช้ชุดเครื่องมือในแต่ละชนิดในแต่ละขั้นตอน เช่น การทดสอบสมรรถนะด้านความรู้ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาต้องทดสอบก่อนปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจเป็นการเตรียมพร้อมของการออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2. กระบวนการประเมินก่อนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ระหว่างการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และหลังปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้ประเมินทั้งครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ และผู้รับการประเมินควรมีการประชุมชี้แจงแนวทางการประเมิน และเกณฑ์การประเมินก่อนที่นักศึกษาจะออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน เป็นการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูที่คุรุสากำหนด

3. คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ควรนำรูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้จริง ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้รับการฝึกปฏิบัติในแต่ละรายการประเมินตามชุดเครื่องมือที่ใช้การประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษสมรรถนะหลัก ของ ก.พ. ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) บริการที่ดี 3) การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ 4) การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม 5) การทำงานเป็นทีม เพื่อวัดสมรรถนะหลักตามสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.)

2. ควรมีการศึกษสมรรถนะที่พึงประสงค์และตัวชี้วัดของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตจากกลุ่มตัวอย่างครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษา

3. ควรมีการประเมินผลว่ารูปแบบการประเมินสมรรถนะนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับรูปแบบการประเมินผลที่มีอยู่เดิมรูปแบบใดจะทำให้ศึกษามีสมรรถนะปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้ดีกว่ากัน โดยอาจเป็นการทดลองกับโรงเรียนเครือข่ายนำร่องหรือโรงเรียนเครือข่ายที่สมัครใจ

4. ควรมีการศึกษาวิธีการที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาและคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาจากสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Amornrat Tipayajun. A Development of The Performance Evaluation Approach of Rajabhat Institute Instructors. Doctor of Philosophy Thesis in Educational Research and Evaluation, Graduate School, Naresuan University. 2004.
- [2] Khak Moonded. The Development of the Evaluation Model on the External Quality of Home School, Basic Educational Provision. Doctor of Philosophy Thesis in Educational Research and Evaluation, Graduate School, Naresuan University. 2006.
- [3] Office of The Basic Education Commission. Teachers Competency Assessment Manual (Revision). Bangkok : n.p. 2013.
- [4] Office of the Education Council, Ministry of Education. National Standard. Bangkok : Sahai Blog & Print Limited Partnership. 2009.
- [5] Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). Manual for the External Quality Assurance for Higher Education Institutions 2011 (3rd round : 2011-2015). Bangkok : Jude Thong Limited Company. 2006.
- [6] Penprapa Kuapituk. The Development of an Evaluation Model on Learning Management of Foreign Language Teachers in The World Class Standard Primary Schools. Doctor of Philosophy Thesis in Educational Research and Evaluation, Graduate School, Mahasarakham University. 2012.
- [7] Ratri Nantasukon. The Development of the Collaborative Evaluation Model on Teacher Professional Field Experience Training : Rajabhat Institutes. Doctor of Philosophy Thesis in Educational Research and Evaluation, Graduate School, Naresuan University. 2004.
- [8] Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. Education Profession Standard. Bangkok : Office of the Education Council. 2013.
- [9] Sirida Burachat. Research The Development of Graduate Quality Evaluation Model for Teacher Education Program of Higher Education Institutions. Doctor of Philosophy Thesis in Measurement and Evaluation, Graduate School, Khon Kean University. 2011.
- [10] Somkeit Boonrawd. The Development of the Model of Performance Evaluation for Educational Service Area Office. Doctor of Philosophy Thesis in Educational Research and Evaluation, Graduate School, Naresuan University. 2007.
- [11] Stufflebeam, D.L. and A.J. Shink field. Evaluation Theory, Models and Applications. San Francisco : Jossey-Bass. 2007.
- [12] Thatsanarong Jarumetheechon. The Development of the Primary School Teacher Competencies Assessment Model in Office of The Basic Education Commission. Doctor of Philosophy Thesis in Educational Research and Evaluation, Graduate School, Mahasarakham University. 2013.
- [13] Thivarack Serypab. Development of An Internal Evaluation Model for Use in Private Vocational Schools. Doctor of Philosophy Thesis in Educational Research and Evaluation, Graduate School, Naresuan University. 2005.